Pedagogische begeleidingsdienst
Huis van het GO!
Willebroekkaai 36
1000 Brussel

LEERPLAN TWEEDE GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS

MAATSCHAPPIJ EN WELZIJN

SPECIFIEK GEDEELTE

DUBBELE FINALITEIT

EERSTE EN TWEEDE LEERJAAR
(3de en 4de jaar)

LEERPLANNUMMER
2DA/MAATSCHAP

INSPECTIENUMMER
GSO-2024-1159-Gemeenschapsonderwijs-adv-V25

Versiedatum
31/01/2025

STUDIEDOMEIN

MAATSCHAPPIJ & WELZIJN

Inhoudstafel

Inleiding **3**
Samenhang 3
Uitgangspunten 3
Eigenheid van de studierichting 4
Doelgroep 5
Onderwijskwalificatie 5
Logische doorstroommogelijkheden 6
Gepersonaliseerd Samen Leren 6
Ruimte voor het eigen pedagogisch project 6
Opbouw van de leerplandoelen **7**
Herkomst van de doelen 7
De leerplandoelen 7
Subdoelen 8
Minimale inhoudelijke afbakening 8
Nummering van de leerplandoelen 8
Leerplandoelen **10**
Toegepaste fysiologie en anatomie van de mens 10
Toegepaste gedragswetenschappen: psychologie 12
BK-doelen 13
Samenhang cesuurdoelen - leerplandoelen **22**
Samenhang 'doelen die leiden naar een of meer erkende beroepskwalificaties' – leerplandoelen **23**
Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen **25**
Minimale materiële vereisten **26**
Vakkenkoppeling **27**
Pedagogisch – didactische ondersteuning **28**

Inleiding

Samenhang

Dit is een leerplan voor het specifieke gedeelte dubbele finaliteit, tweede graad.
Dit leerplan moet in samenhang gelezen worden met het leerplan 'Tweede graad secundair onderwijs - Basisvorming dubbele finaliteit'.

Tussen het leerplan van het specifieke gedeelte en het leerplan van de basisvorming is een overlap of samenhang tussen leerplandoelen mogelijk. Indien dit het geval is, wordt dit in de GO! Navigator aangeduid, aangevuld met concrete handvaten om deze doelen op een functionele manier te integreren.

Uitgangspunten

Bij het formuleren van de doelen voor het specifiek gedeelte is er over gewaakt dat het ambitieniveau hoog ligt voor alle leerlingen. Bovenop de doelen die opgenomen zijn in het curriculumdossier heeft het GO!, vanuit haar ambitie om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden aan alle leerlingen, GO!-doelen toegevoegd. Het geheel van de leerplandoelen specifieke vorming is evenwichtig opgesteld met oog voor de haalbaarheid voor alle leerlingenprofielen en met bijzondere aandacht voor het evenwicht tussen de basisvorming en het specifiek gedeelte.

Eigenheid van de studierichting

De leerlingen krijgen een pakket **basisvorming voor de dubbele finaliteit** met inhouden uit de zestien sleutelcompetenties.

De specifieke vorming bestaat uit leerplandoelen die voorbereiden op **vervolgonderwijs**:

- WD 08.04 – Biologie: Toegepaste fysiologie en anatomie van de mens
- WD 14.03 – Gedragswetenschappen: Toegepaste gedragswetenschappen – psychologie

In deze studierichting krijgen de leerlingen toegepaste fysiologie en anatomie van de mens. Daarin komen de onderlinge relatie tussen fysiologische processen en anatomische structuren bij de mens aan bod die bijdragen tot inzicht in het functioneren van de mens als organisme. Meer concreet wordt de werking van zenuwen en hormonen in verband gebracht met bijhorende anatomische structuren. Daarnaast krijgen de leerlingen psychologie. Daarin lichten ze de fysieke, cognitieve en socio-emotionele ontwikkeling doorheen de levensloopfasen en determinanten van gezondheidsgedrag toe.

In deze studierichting komt ook een selectie van **competenties uit deze beroepskwalificaties** aan bod:

- De kinderbegeleider baby's en peuters voedt de baby's en peuters op, verzorgt hen en doet dit in samenwerking met ouders, collega's en externen rekening houdend met de diversiteit in de samenleving teneinde baby's en peuters in hun algemene ontwikkeling te stimuleren en de ouders als eerste opvoeders te ondersteunen.
- De kinderbegeleider schoolgaande kinderen begeleidt de kinderen van de basisschool buiten de schooltijd en draagt bij aan hun algemene ontwikkeling, dit in samenwerking met ouders, collega's en externen rekening houdend met de diversiteit in de samenleving teneinde het kind zich goed te laten voelen en de ouders als eerste opvoeders te ondersteunen.
- De verzorgende ondersteunt de zorgvrager en zijn omgeving bij de activiteiten van het dagelijks leven op vlak van persoonsverzorging, comfortzorg, huishoudelijke ondersteuning, psychosociale en (ped)agogische zorg en bij activiteiten zowel binnens- als buitenshuis teneinde de zorgvrager op een preventieve, herstellende en verzorgende wijze tegemoet te komen als burger in de samenleving, vertrekkende van zijn/haar noden, behoeften en eigen mogelijkheden.
- De zorgkundige volgt onder toezicht van een verpleegkundige de gezondheidstoestand van de cliënt op, begeleidt deze bij de activiteiten van het dagelijks leven, voert toegewezen verpleegkundige handelingen uit en staat in voor lichaamsverzorging, comfortzorg, preventie, gezondheidsopvoeding en logistieke ondersteuning teneinde de cliënt op efficiënte en kwaliteitsvolle wijze te ondersteunen en te verzorgen, waarbij rekening gehouden wordt met zijn/haar welzijn.

Doelgroep

Leerlingen die het eerste leerjaar van de tweede graad aanvangen in de dubbele finaliteit, hebben door het behalen van de eindtermen van de eerste graad de nodige basiscompetenties verworven om de overstap naar de tweede graad succesvol te kunnen maken.

De leerlingen delen vanuit hun keuze voor een bepaalde studierichting eenzelfde interesse. Maar meer nog dan voor de basisvorming zullen de kenmerken van de leerlingen in de tweede graad voor het specifieke gedeelte verschillen. Behalve verschillen op cognitief, psychomotorisch en sociaal-affectief vlak zijn er ook verschillen door de gevolgde vooropleiding.
In de eerste graad hebben leerlingen in het kader van een brede, oriënterende graad gekozen voor een basisoptie.

- Leerlingen die een basisoptie gekozen hebben die aansluit bij deze studierichting hebben al enigszins kennis gemaakt met de inhoud van deze studierichting.
- Leerlingen die een basisoptie gekozen hebben die minder of niet aanleunt bij de deze studierichting hebben minder of geen voorkennis.

Vanuit het bovenstaande kunnen de leerlingen voor het specifieke gedeelte beschouwd worden als een heterogene groep. Daarom is het belangrijk om, bij het begin van de graad, de beginsituatie van elke leerling goed in kaart te brengen, om zo als lerarenteam zicht te krijgen op de kenmerken van de leerlingengroep en een leerlijn uit te werken die nauw aansluit bij de beginsituatie en de mogelijkheden van de leerlingen. Hierbij heeft het lerarenteam de vrijheid en verantwoordelijkheid om leerplandoelen in te plannen in zowel het eerste als tweede jaar van de tweede graad volgens de noden, behoeften en mogelijkheden van hun leerlingengroep. Daarnaast heeft het lerarenteam de vrijheid om te bepalen op welke manier de doelen functioneel geclusterd en aangeboden kunnen worden binnen de tweede graad.

Onderwijskwalificatie

Een onderwijskwalificatie geeft weer wat je moet kennen en kunnen om verdere studies aan te vatten, te functioneren in onze maatschappij of een bepaald beroep uit te oefenen. In de Vlaamse kwalificatiestructuur zijn de kwalificaties ondergebracht op 8 niveaus, van basisonderwijs tot universiteit.

Deze studierichting bereidt voor op een studierichting in de derde graad van VKS-niveau 4. De uitgangspunten voor een VKS-niveau 4 zijn:

- Kennis en vaardigheden:
    - concrete en abstracte gegevens (informatie en begrippen) uit een specifiek domein interpreteren
    - reflectieve cognitieve en productieve motorische vaardigheden toepassen
    - gegevens evalueren en integreren
    - strategieën ontwikkelen voor het uitvoeren van diverse taken en om diverse, concrete, niet-vertrouwde (maar weliswaar domeinspecifieke) problemen op te lossen
- Context, autonomie en verantwoordelijkheid:
    - handelen in een combinatie van wisselende contexten
    - autonoom functioneren met enig initiatief
    - volledige verantwoordelijkheid voor eigen werk opnemen
    - het eigen functioneren evalueren en bijsturen met het oog op het bereiken van collectieve resultaten

In de tweede graad worden de leerlingen voorbereid om deze kwalificatie in de derde graad te bereiken. De verwachtingen uit de onderwijskwalificatie vormen een hulpmiddel voor leraren en vakgroepen om de afbakening van de leerplandoelen concreet vorm te geven.

Logische doorstroommogelijkheden

Deze studierichting heeft een logische doorstroom naar:

- Defensie en veiligheid (dubbele finaliteit, derde graad)
- Gezondheidszorg (dubbele finaliteit, derde graad)
- Opvoeding en begeleiding (dubbele finaliteit, derde graad)

Gepersonaliseerd Samen Leren

De ambitie van het GO! is duidelijk. Gepersonaliseerd samen leren betekent dat we met élke lerende, binnen een sociale context, maximaal rendement nastreven op het vlak van leervermogen, leerwinst en leermotivatie. Vanuit een sterke basis- en vakdidactiek zetten we extra in op 'differentiatie', het verhogen van autonomie via het aanleren van zelfregulerende vaardigheden en 'samen leren'. We maken daarvoor gebruik van evidence-informed praktijken en een onderzoekende aanpak op school. Gepersonaliseerd samen leren in het GO! vindt geïntegreerd plaats binnen de realisatie van het totale curriculum en kan alleen gerealiseerd worden met de actieve betrokkenheid van zowel de lerende, de leraar als het (school)beleid.

Vanuit deze visie willen we samen met alle onderwijsprofessionals ons DNA 'samen leren samenleven' en ons pedagogisch project waarmaken. Het is ons positief antwoord op de diversiteit die we in onze klassen zien, de nood aan een groeipad naar autonomie en de nood om een samenverhaal te maken.

Ruimte voor het eigen pedagogisch project

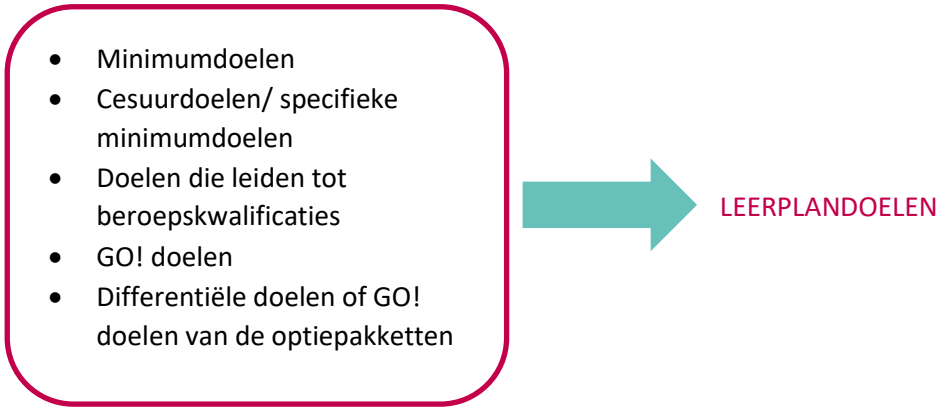
Cruciaal in elke studierichting staat de realisatie van de leerplandoelen. De leerplannen en de lessentabellen van het GO! zijn echter zodanig opgesteld dat het lerarenteam beschikbare ruimte heeft om een schooleigen pedagogisch project te realiseren:

- Enerzijds bieden de leerplannen ruimte om binnen de voorziene tijd zoals aangegeven in de lessentabel, de leerplandoelen verder uit te diepen of te verbreden;
- Anderzijds is er binnen de lessentabel vrije ruimte voorzien waarbij de school eigen accenten kan leggen.

Opbouw van de leerplandoelen

Herkomst van de doelen

De leerplandoelen van het GO! in de tweede en derde graad zijn afkomstig van verschillende bronnen:

De doelen van dit leerplan zijn afkomstig van:

- cesuurdoelen
- doelen die leiden tot beroepskwalificaties
- GO!-doelen

De leerplandoelen

Elk leerplandoel heeft minimum 1 handelingswerkwoord. Een overzicht van de handelingswerkwoorden met, indien nodig, een verklaring is terug te vinden op de GO! Navigator.

Aan elk leerplandoel wordt een beheersingsniveau toegevoegd. Voor de leerplannen van het GO! maken we gebruik van een eigen GO!-taxonomie, geïnspireerd op de Taxonomie van Bloom:

- Memoriseren: Gegevens zoals begrippen, formules… kunnen ophalen zonder gebruik te maken van hulpmiddelen.
  Geen enkel leerplandoel heeft ‘memoriseren’ als beheersingsniveau. Memoriseren zonder context kan immers nooit het einddoel zijn. Memoriseren kan wel een belangrijk element zijn om een leerplandoel te realiseren.
- Begrijpen: Inzicht verwerven en dit inzicht helder kunnen weergeven, al dan niet aan de hand van voorbeelden.
- Toepassen: Formules, technieken, regels… kunnen toepassen.
- Analyseren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden… tot een besluit komen
- Evalueren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden… en aan de hand van criteria, argumenten… een oordeel onderbouwen.
- Creëren: In het kader van een probleemstelling, onderzoek, opdracht… een product ontwikkelen zoals een oplossing, een realisatie, een presentatie…

Er is geen hiërarchie tussen de verschillende beheersingsniveaus. Wel zal je om een ‘hoger’ beheersingsniveau te bereiken meestal ook gebruik maken van onderliggende beheersingsniveaus, bijvoorbeeld memoriseren om te analyseren.

In de GO! Navigator worden de beheersingsniveaus aan de hand van een filmpje uitgelegd.

Subdoelen

De subdoelen zijn niet vrijblijvend geformuleerd maar maken integraal deel uit van het leerplandoel. Elk subdoel moet bijgevolg aangeboden worden. Alle subdoelen samen dekken het leerplandoel.

Minimale inhoudelijke afbakening

Het concept van de minimumdoelen wordt doorgetrokken naar de leerplandoelen van het GO!. Dit concept houdt in dat de kennis die noodzakelijk is om het leerplandoel te realiseren niet expliciet wordt opgesomd. Indien er twijfel kan ontstaan of een bepaald kenniselement al dan niet tot het leerplandoel behoort, wordt het uitdrukkelijk vermeld via onderliggende bullets. Concreet betekent dit dat de onderliggende bullets deel uitmaken van het leerplandoel en als dusdanig ook aan bod moeten komen.

Om leerplandoelen te realiseren, is er vaktaal nodig. Hoewel vaktaal niet expliciet in de leerplandoelen wordt opgenomen, maakt vaktaal wel deel uit van het leerplandoel. Net zoals dit het geval is bij andere kenniselementen is het aan de leraar om te bepalen welke vaktaal er nodig is om het leerplandoel te realiseren.

Het gehanteerde concept vertrekt van een groot vertrouwen in de professionaliteit van de leraar. Vanuit een professionele deskundigheid zal de leraar bepalen welke kennis er nodig is om het doel te realiseren waarbij de kenniselementen die in de bullets zijn aangegeven of expliciet vermeld in het leerplandoel minimaal worden meegenomen.

Nummering van de leerplandoelen

Boven elk leerplandoel staat er een nummering. De betekenis is de volgende:

BK2_01.01 1

- Links in de eerste rij van elk leerplandoel staat het GO!-volgnummer (bijvoorbeeld BK2_01.01):
  - BK2: Het gaat hier over een doel uit de tweede graad dat leidt tot een beroepskwalificatie
  - 01.01: Dit is het volgnummer van het leerplandoel.
    - Doelen van de vorm 01.xx hebben betrekking op generieke doelen en zijn op eenzelfde manier geformuleerd in alle studierichtingen van deze graad en deze finaliteit.
    - Doelen van de vorm 02.xx hebben betrekking op specifieke doelen die eigen zijn aan deze studierichting.
- Rechts in de eerste rij van elk leerplandoel staat de herkomst van het leerplandoel (bijvoorbeeld 1 of geen nummer):
  - Het nummer verwijst naar het corresponderend doel in het curriculumdossier.
    De curriculumdossiers zijn terug te vinden op de website van AHOVOKS.
  - Indien er geen nummer staat, gaat het over een GO!-doel.

BK2_01.01.01 Subdoel 1

- Ook de subdoelen krijgen een nummering (bijvoorbeeld BK2_01.01.01):
  - Dit is het eerste subdoel van het leerplandoel BK2_01.01.
- Niet elk leerplandoel heeft subdoelen.

In plaats van ‘BK2’ kan het nummer ook beginnen met ‘WD2’:

WD2_09.06.01	09.06.01

- De betekenis van het nummer links (bijvoorbeeld WD2_09.06.01):
  - WD2: Het gaat hier over een doel uit de tweede graad dat behoort tot een wetenschapsdomein
  - 09.06.01: Dit is het volgnummer van het leerplandoel.
    - Doelen van de vorm 09.xx.xx hebben betrekking op wetenschapsdomein 09. (In dit geval verwijst 09 naar ‘Chemie’. In totaal zijn er 16 wetenschapsdomeinen.)
    - Doelen van de vorm xx.06.xx hebben betrekking op subdomein 06 van het betrokken wetenschapsdomein.
    - Het laatste cijfer (xx.xx.01) is het volgnummer binnen het subdomein.

    De lijst van de wetenschapsdomeinen en de subdomeinen is terug te vinden in de GO! Navigator.

- Rechts in de eerste rij van elk leerplandoel staat de herkomst van het leerplandoel:
  - Het nummer (bijvoorbeeld 09.06.01) verwijst naar het corresponderend cesuurdoel in het curriculumdossier.
    De curriculumdossiers zijn terug te vinden op de website van AHOVOKS.
  - Indien er geen nummer staat, gaat het over een GO!-doel.

WD2_09.06.01.01	Subdoel 1

- Ook de subdoelen krijgen een nummering (bijvoorbeeld WD2_09.06.01.01):
  - Dit is het eerste subdoel van het leerplandoel WD2_09.01.01.
- Indien een subdoel overeenkomt met een cesuurdoel wordt de verwijzing naar het cesuurdoel rechts in de tabel opgenomen.
- Niet elk leerplandoel heeft subdoelen.

Leerplandoelen

Toegepaste fysiologie en anatomie van de mens

WD2_08.04.01

08.04.01

De leerlingen leggen uit hoe de mens prikkels ontvangt en verwerkt met inbegrip van werking van zenuwen en hormonen.

begrijpen

WD2_08.04.01.01

Subdoel 1

De leerlingen beschrijven het begrip prikkel.

WD2_08.04.01.02

Subdoel 2

De leerlingen illustreren hoe zintuigen prikkels ontvangen.

WD2_08.04.01.03

Subdoel 3

De leerlingen illustreren de bouw en de werking van een zintuig.

WD2_08.04.01.04

Subdoel 4

De leerlingen illustreren hoe prikkels worden verwerkt in het zenuwstelsel of via hormonen.

WD2_08.04.01.05

Subdoel 5

De leerlingen beschrijven de bouw en de werking van het zenuwstelsel.

WD2_08.04.01.06

Subdoel 6

De leerlingen illustreren hoe hormonen een rol spelen in de verwerking van prikkels.

WD2_08.04.02

08.04.02

De leerlingen leggen uit dat beweging het resultaat is van een interactie tussen zenuw-, spier- en beenderstelsel.[1]

begrijpen

WD2_08.04.02.01

Subdoel 1

De leerlingen beschrijven de bouw en de werking van het spierstelsel.

WD2_08.04.02.02

Subdoel 2

De leerlingen bespreken de bouw en de functie van het beenderstelsel.

WD2_08.04.02.03

Subdoel 3

De leerlingen leggen uit dat beweging het resultaat is van een interactie tussen zenuw-, spier- en beenderstelsel.

- agonist, antagonist, synergist

WD2_08.04.02.04

Subdoel 4

De leerlingen illustreren factoren die de werking van de spieren beïnvloeden.

[1] Rekening houdend met de context van de studierichting.

Toegepaste gedragswetenschappen: psychologie

WD2_14.03.01

14.03.01

De leerlingen lichten determinanten van gezondheidsgedrag toe.

- factoren die gezondheidsgedrag beïnvloeden
- determinanten van gezondheidsgedrag: context, drijfveer, competenties

begrijpen

WD12_14.03.02

14.03.02

De leerlingen lichten de fysieke, cognitieve en socio-emotionele ontwikkeling doorheen de levensloopfasen toe.

begrijpen

WD2_14.03.02.01

Subdoel 1

De leerlingen lichten het concept ontwikkelingsfase als leeftijdsgebonden indeling toe.

- levensloopfasen
- ontwikkelingsdomeinen

WD2_14.03.02.02

Subdoel 2

De leerlingen lichten de fysieke ontwikkeling per levensloopfase toe.

- (senso)motorische ontwikkeling

WD2_14.03.02.03

Subdoel 3

De leerlingen lichten de cognitieve ontwikkeling per levensloopfase toe.

- van sensomotorisch tot formeel-operationeel denken

WD2_14.03.02.04

Subdoel 4

De leerlingen lichten de morele ontwikkeling per levensloopfase toe.

WD2_14.03.02.05

Subdoel 5

De leerlingen lichten de socio-emotionele ontwikkeling per levensloopfase toe.

- hechting
- identiteit

WD2_14.03.02.06

Subdoel 6

De leerlingen lichten de invloed van nature en nurture op de ontwikkeling toe.

BK-doelen [2]

BK2_01.01

1

De leerlingen werken onder begeleiding in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures.

toepassen

BK2_01.01.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën toe om teamgericht te werken.

BK2_01.01.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën toe om doelgericht te communiceren.

BK2_01.01.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding interne procedures en afspraken toe.

BK2_01.02

2

De leerlingen handelen onder begeleiding kwaliteitsbewust.

toepassen

BK2_01.02.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.

BK2_01.02.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën voor planning en organisatie toe.

BK2_01.02.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding strategieën voor kwaliteitscontrole toe.

[2] Voor de doelen die leiden naar beroepskwalificaties gaan we in de tweede graad uit van eenvoudige situaties **of** handelingen waar leerlingen volgens richtlijnen en onder begeleiding werken. Indien er een opbouw is van de tweede naar de derde graad binnen de leerlijn 'onder begeleiding naar zelfstandige realisatie' krijgt het betrokken leerplandoel / subdoel in de tweede graad de expliciete vermelding 'onder begeleiding'.

BK2_01.03

3

De leerlingen handelen onder begeleiding economisch en duurzaam.

toepassen

BK2_01.03.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.

BK2_01.03.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot milieuvoorschriften.

BK2_01.04

4

De leerlingen handelen onder begeleiding veilig, ergonomisch en hygiënisch.

toepassen

BK2_01.04.01

Subdoel 1

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot veilig handelen.

BK2_01.04.02

Subdoel 2

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot ergonomisch handelen.

BK2_01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.

BK2_02.01

De leerlingen hanteren de richtlijnen met betrekking tot voedselveiligheid en voedselhygiëne binnen een ruime gezinscontext.

- biologische, fysische en chemische gevaren met betrekking tot voeding
- levensvoorwaarden en de ontwikkeling van bacteriën
- besmetting en bederf
- goede hygiënepraktijken in de keuken

toepassen

BK2_02.02

De leerlingen richten onder begeleiding de werkplek doelgericht in.

toepassen

BK2_02.02.01

Subdoel 1

De leerlingen stemmen onder begeleiding het materiaal (als verzamelnaam) af op de opdracht.

BK2_02.02.02

Subdoel 2

De leerlingen leggen onder begeleiding het materiaal (als verzamelnaam) in functie van de opdracht klaar.

BK2_02.02.03

Subdoel 3

De leerlingen bergen onder begeleiding het materiaal (als verzamelnaam) na de opdracht op.

BK2_02.02.04

Subdoel 4

De leerlingen brengen onder begeleiding de voorraad in kaart om nakende tekorten te signaleren.

BK2_02.03

5

De leerlingen hanteren een systematische aanpak voor het herkennen en oplossen van problemen.

- stappen in probleemoplossing als voorloper op Systematisch Verpleegkundig Handelen

toepassen

BK2_02.04

6

De leerlingen passen principes ter preventie van ziekte en gezondheidsbevordering toe.

- gezondheidsrisico's
- kenmerken, oorzaken en behandeling van enkele vaak voorkomende gezondheidsproblemen bij adolescenten
- basisprincipes ter preventie van ziekte en gezondheidsbevordering

toepassen

BK2_02.05

7

De leerlingen observeren het gedrag van kinderen en volwassenen.

- waarnemen en observeren
- beïnvloedende factoren
- criteria goede observatie
- soorten observaties
- observatietechnieken
- registratietechnieken

toepassen

BK2_02.06

8

De leerlingen rapporteren beknopt en functioneel aan anderen.

- mondelinge en schriftelijke rapportering
- interne en externe rapportering

toepassen

BK2_02.07

9

De leerlingen gaan op een positieve en opbouwende manier om met kinderen en volwassenen binnen een ruime gezinscontext.

toepassen

BK2_02.07.01

Subdoel 1

De leerlingen gaan op een positieve manier om met diversiteit.

- zelfkennis, zelfbeeld
- eerste indruk, stereotypen en vooroordelen

BK2_02.07.02

Subdoel 2

De leerlingen gaan respectvol om met (gelijkenissen en verschillen bij) anderen.

BK2_02.07.03

Subdoel 3

De leerlingen houden rekening met gevoeligheden en emoties bij anderen als voorloper op empathisch handelen.

BK2_02.07.04

Subdoel 4

De leerlingen gaan correct om met privacy van anderen als voorloper op deontologisch handelen.

BK2_02.08

10

De leerlingen voeren EHBO uit bij noodsituaties binnen een gesimuleerde ruime gezinscontext.

- levensreddend handelen: 6 principes bij eerste hulp, 4 stappen in eerste hulp
- EHBO: behandeling bij verslikking, huidwonde, brandwonde, bloeding, letsel aan botten, spieren of gewrichten, vergiftiging
- reanimeren en defibrilleren

toepassen

BK2_02.09

11

De leerlingen informeren zich over behoeften van kinderen en volwassenen binnen een ruime gezinscontext.

- menselijk gedrag
- beïnvloedende factoren
- (basis)behoeften van mensen

toepassen

BK2_02.10

12

De leerlingen hanteren sociale en communicatieve vaardigheden in functie van het ondersteunen, verzorgen en begeleiden van kinderen en volwassenen binnen een ruime gezinscontext.

- verbale (mondelinge en schriftelijke) en non-verbale communicatie
- effecten van non-verbaal gedrag
- beleefdheidsconventies

toepassen

BK2_02.11

12

De leerlingen hanteren (ped)agogische vaardigheden in functie van het ondersteunen, verzorgen en begeleiden van kinderen en volwassenen binnen een ruime gezinscontext.

toepassen

BK2_02.11.01

Subdoel 1

De leerlingen tonen positieve betrokkenheid naar anderen toe.

BK2_02.11.02

Subdoel 2

De leerlingen geven anderen ruimte.

BK2_02.11.03

Subdoel 3

De leerlingen bieden anderen keuzemogelijkheden aan.

BK2_02.11.04

Subdoel 4

De leerlingen motiveren of stimuleren anderen tot iets nieuws.

BK2_02.12

13

De leerlingen voeren huishoudelijke activiteiten en logistieke taken uit binnen een ruime gezinscontext.

toepassen

BK2_02.12.01

Subdoel 1

De leerlingen passen binnen een ruime gezinscontext maaltijden met voedingsfouten aan naar een evenwichtig en gezond alternatief.

- voedingsmiddelen en voedingsstoffen
- voedingsmodel
- energiebalans en vochtbalans
- voedingsbehoefte

BK2_02.12.02

Subdoel 2

De leerlingen bereiden evenwichtige, gezonde en gevarieerde maaltijden binnen een ruime gezinscontext met oog voor behoud van voedingswaarde en betere verteerbaarheid.

- basisbereidingstechnieken voor eenvoudige (gezonde) bereidingen binnen een gezinscontext gekoppeld aan wetenschappelijke inzichten
- functionele maaltijdbedeling

BK2_02.12.03

Subdoel 3

De leerlingen kiezen een gepaste eenvoudige bewaarmethode obv de levensvoorwaarden van micro-organismen om resterende voedingsmiddelen te bewaren.

- bewaartechnieken gekoppeld aan wetenschappelijke inzichten

BK2_02.12.04

Subdoel 4

De leerlingen dragen zorg voor woon- en leefomgeving.

- verluchting, verlichting, verwarming en schoonmaak in functie van sfeerschepping, comfort, welbevinden en gezondheid
- stimulerende woon- en leef- (en speel)omgeving

BK2_02.12.05

Subdoel 5

De leerlingen reinigen wasgoed om de wetenschappelijke onderbouwing te illustreren.

- kenmerken van textiel
- cirkel van Sinner: inzicht in verschillende factoren (tijd, temperatuur, chemische en fysische werking) die een rol spelen in een reinigingsproces

BK2_02.12.06

Subdoel 6

De leerlingen stellen een boodschappenlijst op.

BK2_02.13

14

De leerlingen hanteren vaardigheden om het gezonde kind en de gezonde volwassene binnen een ruime gezinscontext te ondersteunen bij activiteiten (eten, verzorgen, rusten / slapen…), hygiëne, zindelijkheid, symptomen van ziek zijn en andere signalen.

toepassen

BK2_02.13.01

Subdoel 1

De leerlingen ondersteunen kinderen en volwassenen binnen een ruime gezinscontext om voldoende, gevarieerd en gezond te eten.

BK2_02.13.02

Subdoel 2

De leerlingen ondersteunen kinderen en volwassenen binnen een ruime gezinscontext om voldoende te bewegen.

BK2_02.13.03

Subdoel 3

De leerlingen ondersteunen kinderen en volwassenen binnen een ruime gezinscontext om voldoende te rusten en te slapen.

BK2_02.13.04

Subdoel 4

De leerlingen ondersteunen kinderen en volwassenen binnen een ruime gezinscontext bij hygiëne en zorg voor het lichaam.

BK2_02.13.05

Subdoel 5

De leerlingen ondersteunen kinderen binnen een ruime gezinscontext bij een zindelijkheidsbegeleiding.

BK2_02.13.06

Subdoel 6

De leerlingen herkennen symptomen van ziek zijn.

- koorts, diarree, braken
- aspecten van anatomie en fysiologie

BK2_02.14

15

De leerlingen ontwikkelen vaardigheden om op maat van kinderen en gezonde volwassenen activiteiten (spelen, leren…) en een gevarieerde vrije tijd aan te bieden.

toepassen

BK2_02.14.01

Subdoel 1

De leerlingen werken doelgerichte ontspannings- en vrijetijdsactiviteiten voor kinderen en volwassenen binnen een ruime gezinscontext uit.

- tijdsbesteding, (vrij) spel en beweging, animatie en spelvormen
- (ontwikkeling)stimulerende en doelgerichte activiteiten
- gevarieerde vrije tijd

BK2_02.14.02

Subdoel 2

De leerlingen voeren doelgerichte ontspannings- en vrijetijdsactiviteiten voor kinderen en volwassenen binnen een ruime gezinscontext uit.

- expressie en creativiteit

Samenhang cesuurdoelen - leerplandoelen

Nummer cesuurdoel	Cesuurdoel	Leerplandoel / subdoel
Toegepaste fysiologie en anatomie van de mens		
08.04.01	De leerlingen leggen uit hoe de mens prikkels ontvangt en verwerkt met inbegrip van werking van zenuwen en hormonen.	WD2_08.04.01
08.04.02	De leerlingen leggen uit dat beweging het resultaat is van een interactie tussen zenuw-, spier- en beenderstelsel.	WD2_08.04.02
Toegepaste gedragswetenschappen: psychologie		
14.03.01	De leerlingen lichten determinanten van gezondheidsgedrag toe.	WD2_14.03.01
14.03.02	De leerlingen lichten de fysieke, cognitieve en socio-emotionele ontwikkeling doorheen de levensloopfasen toe. • Fysieke ontwikkeling: (senso)motorische ontwikkeling • Cognitieve ontwikkeling van sensomotorisch tot formeel-operationeel denken • Morele ontwikkeling • Socio-emotionele ontwikkeling: hechting en identiteit	WD2_14.03.02

Samenhang 'doelen die leiden naar een of meer erkende beroepskwalificaties' – leerplandoelen

Nummer doel CD	Doel CD	Leerplandoel / subdoel
1	De leerlingen werken in teamverband (organisatiecultuur, communicatie, procedures).	BK2_01.01
2	De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.	BK2_01.02
3	De leerlingen handelen economisch en duurzaam.	BK2_01.03
4	De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.	BK2_01.04
5	De leerlingen hanteren een systematische aanpak.	BK2_02.03
6	De leerlingen passen principes ter preventie van ziekte en gezondheidsbevordering toe.	BK2_02.04
7	De leerlingen observeren het gedrag van kinderen en volwassenen.	BK2_02.05
8	De leerlingen rapporteren beknopt en functioneel aan anderen.	BK2_02.06
9	De leerlingen gaan op een positieve en opbouwende manier om met kinderen en volwassenen.	BK2_02.07
10	De leerlingen voeren EHBO uit bij noodsituaties.	BK2_02.08
11	De leerlingen informeren zich over de behoeften van kinderen en volwassenen.	BK2_02.09
12	De leerlingen hanteren sociale, communicatieve en (ped)agogische vaardigheden in functie van het ondersteunen, verzorgen en begeleiden van kinderen en volwassenen.	BK2_02.10 BK2_02.11
13	De leerlingen voeren huishoudelijke activiteiten en logistieke taken uit.	BK2_02.12
14	De leerlingen hanteren vaardigheden om het gezonde kind en de gezonde volwassene te ondersteunen bij activiteiten (eten, verzorgen, rusten/slapen …), hygiëne, zindelijkheid, symptomen van ziek zijn en andere signalen.	BK2_02.13
15	De leerlingen ontwikkelen vaardigheden om op maat van kinderen en gezonde volwassenen activiteiten (spelen, leren …) en een gevarieerde vrije tijd aan te bieden.	BK2_02.14

Aanvullende onderliggende kennis De opgenomen kennis staat steeds in functie van de specifieke vorming van deze studierichting.	**In leerplandoel / subdoel**
Aspecten van anatomie en fysiologie	BK2_02.13.06
Boodschappen en maaltijdbereiding: gezonde maaltijden binnen een gezinscontext	BK2_02.12.06 BK2_02.12.02
Diversiteit van doelgroepen	BK2_02.07.01
Expressie en creativiteit	BK2_02.14.02
Hanteren van een aangereikt stappenplan	BK2_01.02.01
Levensloopfasen	WD2_14.03.02.01
Observatiemethoden	BK2_02.05
Ontwikkelingspsychologische domeinen	WD2_14.03.02.01
Rapporteringsmethoden	BK2_02.06 BK2_02.05
Sociale, communicatieve en (ped)agogische vaardigheden	BK2_02.10 BK2_02.11
Stimuleren van de ontwikkeling (kind)	BK2_02.14.01
Stimulerende leef – (en speel)omgeving	BK2_02.12.04
Tijdsbesteding, (vrij) spel en beweging, animatie en spelvormen …	BK2_02.14.01
Zorg voor kledij en linnen	BK2_02.12.05
Zorg voor woon- en leefklimaat m.i.v. het inrichten van een stimulerende leef- (en speel)omgeving	BK2_02.12.04

Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen

In de tweede graad dubbele finaliteit worden de eerste stappen gezet met het oog op het realiseren van de competenties van de onderliggende beroepskwalificaties in de derde graad. In de tweede graad worden elementen van deze competenties aangeleerd en dit steeds met een beperkte mate van autonomie. Geen enkele beroepsgerichte competentie wordt bijgevolg volledig en op het gevraagde beheersingsniveau van de beroepskwalificatie in de tweede graad gerealiseerd.

Minimale materiële vereisten

Voor het realiseren van de leerplandoelen is er nood aan voldoende materialen en de nodige uitrusting opdat deze kwaliteitsvol kunnen gerealiseerd worden. Voor de school is het belangrijk dat ze in kaart brengt welke materialen en uitrusting er minimaal nodig zijn om de leerplandoelen te kunnen realiseren.
Deze materialen en uitrusting hoeven niet noodzakelijk op school aanwezig te zijn. De school kan immers ook gebruik maken van materialen en uitrusting die aanwezig zijn op andere locaties zoals bijvoorbeeld andere scholen, infrastructuur van de gemeente, bedrijven…

Op de GO! Navigator worden er, voor deze doelen waarvoor dit relevant is, suggesties gedaan met betrekking tot het in kaart brengen van de minimale materiële vereisten.

Vakkenkoppeling

De vakkenkoppeling is terug te vinden op de website van het GO! (rubriek leerplannen).

Pedagogisch – didactische ondersteuning

Een uitgebreide pedagogisch – didactische ondersteuning is terug te vinden in de GO! Navigator.